

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
A Model for Development Competencies for the Administrators of the Buddhist
Scripture Schools According to the Philosophy of Sufficiency Economy

พระปลัดพงศธร ประมวลการ^{1*} สมบัติ นพรัก²

ธิดาวลัย อุ่นกอง³ น้ำฝน กันมา⁴

Phra Praladphongsatorn Pramuan^{1*} Sombat Nopparuk²

Thidawan Unkong³ Namfon Gunma⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม มี 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตรวจสอบรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน และขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 201 รูป เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบมีความเป็นไปได้ในการไปใช้ และความเป็นประโยชน์ระดับมาก

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, สมรรถนะผู้บริหาร, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to create a model for developing the competency of Phrapariyattham school administrators 2) to evaluate the model for developing competency for Phrapariyattham school administrators. The research is divided into 2 steps as follows: Step 1: Creating a model for developing the competency of Phrapariyattham school administrators. According to the philosophy of sufficiency economy and examine the model by group discussion of 9 experts/person and step 2, evaluate the model for developing the competency of Phrapariyattham school administrators. According to the philosophy of sufficiency economy the group of informants were administrators of Phrapariyattham school. Under the national office of Buddhism, 201 figures were used. The tool used was a feasibility assessment model and usefulness of the format types of evaluation scales: 5 levels. Statistics used in research include mean and standard deviation.

^{1,2,3,4} มหาวิทยาลัยพะเยา

^{1,2,3,4} University of Phayao

* Corresponding Author E-mail: pramuankan123@gmail.com

The results of this research found that:

1. The results of creating a model for developing the competency of Phrapariyattam school administrators. According to the philosophy of sufficiency economy, there are 5 main elements: 1) principles 2) objectives 3) issues for developing the competency of Phrapariyatti school administrators 4) guidelines for developing competency for Phrapariyatti school administrators 5) conditions. succeed and experts assessed the suitability of the format at a high level.

2. The format was feasible for use. and is of a high level of usefulness.

Keywords: Philosophy of sufficiency economy, Competency, Phrapariyattam school

บทนำ

การจัดศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนทัศน์เดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกเป็นศูนย์กลางของกระบวนกรเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์กร ทักษะคิด เชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นในตนเอง ความยืดหยุ่น การจงใจตนเอง ความตระหนักในสภาพแวดล้อม และเหนือสิ่งอื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาผู้เรียนในอนาคต (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556) ในการจัดการศึกษาจะสำเร็จตรงตามเป้าหมายดังกล่าวได้จะต้องมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบหลักสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (ประเวศ วะสี, 2553) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความกระตือรือร้นกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ความรู้ ความสามารถและทักษะ หรือที่เรียกว่า สมรรถนะ (Competency) ของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้เตรียมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน, 2550) สอดคล้องกับแนวคิดของ สิปพนนท์ เกตุทัต (2552) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานและคุณภาพในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม อีกทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถและทักษะใน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งการแสดงออกดังกล่าว เรียกว่า “สมรรถนะ” (Competency) เป็นคุณลักษณะ ด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนเตรียมคนและสังคมให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนาการศึกษาได้นั้นต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีเทคนิควิธีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ในอันที่จะจัดกลุ่มคนในองค์กรให้มีความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด (ธีระ รุญเจริญ, 2553)

การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจะช่วยให้ทราบถึงระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่าอยู่ระดับใด และต้องพัฒนาในเรื่องใดจึงจะทำให้ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย (ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554) นอกจากนี้ครูสภาในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารและครู ได้

ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของผู้บริหารที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้มีมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งเป็นการสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่น ทั้งเป็นหลักประกันแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ที่จะได้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาของชาติ ทั้งนี้จากการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบ 3 ของสถานศึกษาพระปริยัติธรรม (พ.ศ. 2554-2558) สรุปรายงานว่า มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้รับการประเมินแล้ว 391 แห่ง สรุปผลการประเมิน ดังนี้โรงเรียนที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน 209 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.45 โรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน 182 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.55 ดังนั้น ระดับคุณภาพผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาสังกัดของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม พบว่า ร้อยละ 31.97 ของสถานศึกษาทั้งหมด อยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายมาตรฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 พบว่า สถานศึกษาในเขตชนบท ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีมาตรฐานด้าน การบริหารจัดการสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน จึงส่งผลให้ระบบการศึกษาไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2552) รายงานสภาพการณ์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม พบว่า โรงเรียนไม่สามารถหล่อหลอมผู้เรียนให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม มีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงเกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็น โดยเฉพาะในด้านคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาที่ยังไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และไม่ได้สร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดการยอมรับ นั่นคือ สถาบันการศึกษาไม่มีบทบาทชัดเจนในการแก้ปัญหาระดับสังคมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของโลก และไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรจะเป็นอย่างแท้จริง และการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาทที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากนักพอที่จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้น ๆ เพื่อสร้างศาสนทายาทและดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่มีความตระหนักในภารกิจที่สำคัญดังกล่าว และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี ฉลาด รอบรู้ และสามารถเป็นอนาคตของชาติได้ เยาวชนไทยจะรู้จักการพึ่งพาตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ มีทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และภาษาต่างประเทศ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมต้องตระหนักและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ต้องมีการขับเคลื่อนในการจัดการศึกษาทั้งระบบของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งมีกระบวนการขับเคลื่อนทั้งหมด 5 ด้าน คือ 1) การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา 2) การจัดระบบการเรียนรู้ 3) กิจกรรมโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) การดำเนินการเปลี่ยนแปลง 5) การสร้างเครือข่ายและขยายผล (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2560) สอดคล้องกับ ศาลินา บุญเกื้อ และ นันทกาญจน์ ชินประหัต (2557) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงด้านการศึกษา เป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เพื่อท้ายที่สุดแล้วเกิดกระบวนการเรียนรู้การปรับเปลี่ยนจนเป็นวิถีชีวิต ปลูกฝัง และบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกอุปนิสัย “พอเพียง” (Sufficiency mindset and behavior) จะสามารถดำรงตน ดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (ปรียานุช ธรรมปียา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2566-2570) สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2664) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น นำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทย สามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยได้รับบุนสาระสำคัญเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ทั้งมิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจมิติสังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยจากหลายแห่ง ทำให้ทราบถึงปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ต้องการพัฒนาสมรรถนะ การบริหารงานของผู้บริหารการศึกษาสถานศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาให้มีมาตรฐาน ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างคุณภาพการศึกษาให้แก่ประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ระบบการศึกษาของสงฆ์ โดยเฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ยกร่างขึ้น เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วิศวกร วิจารณ์ให้ข้อเสนอแนะร่างรูปแบบการพัฒนา

สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสมรรถนะและด้านการบริหารสถานศึกษา หรือด้านการบริหารจัดการศึกษา จำนวน 9 รูป/คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2.1) เอกสาร (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.2) ประเด็นประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.3) แบบประเมินความเหมาะสม (Suitability) ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม 1 ผู้วิจัย กำหนด วัน เวลา สถานที่ และบุคคลในการจัดสนทนากลุ่ม คือ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2567 สถานที่โรงเรียนบ้านสันนา อำเภอแม่สาย เวลา 13.00-15.00 น. ทางระบบออนไลน์ Zoom cloud meeting

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินการแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระปริยัติธรรมทั้ง 14 เขต เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 201 รูป ซึ่งเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปรากฏผล ดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 เกี่ยวกับสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาได้เป็น AB-SEP Model รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีหลักการสำคัญ 2 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มี 3 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม มี 3 ประเด็น 20 ประเด็นย่อย 100 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ แบบ SPDCa; S: Searching การศึกษาสภาพสมรรถนะ P: Plan การวางแผนการพัฒนา D: Doing การดำเนินการพัฒนา C: Checking การติดตามตรวจสอบและประเมินผล A: Acting การปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะ และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

2. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

2.1 ความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม และส่วนองค์ประกอบเงื่อนไขความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.37$)

2.2 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการพัฒนา และเงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนองค์ประกอบประเด็นการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.92$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ

1.1 หลักการการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สมรรถนะเป็นศักยภาพที่มีความสามารถที่โดดเด่นในการใช้คุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ในการทำงานให้เกิดประสิทธิผลสูงกว่าคนอื่น การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีอยู่ให้สูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีหลักการสำคัญ 3 ประการ 1) หลักการสอดคล้องปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ควรได้รับการพัฒนานั้นต้องสอดคล้องกับสภาพและบริบทในการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานของสถานศึกษา ทั้งในปัจจุบันและอนาคตรวมทั้งสภาพสังคมโลกปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่กำลังจะเข้าสู่สังคมฐานความรู้และนวัตกรรม ในการศึกษาที่เช่นเดียวกัน สำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทักษะจากกระบวนทัศน์เดิมไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการรับรู้แบบง่าย ๆ 2) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักคิดและหลักปฏิบัติการตัดสินใจและการดำเนินการใด ๆ จำเป็นต้องยึดหลัก 3 หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ (1) ความพอประมาณ คือ คำนึงถึงอัตภาพ ภูมิสังคม การตัดสินใจให้พอเหมาะพอดี สอดคล้องกับความเหมาะสม และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า (2) การมีเหตุผล คือ รู้สาเหตุว่าทำไมต้องทำ คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงกฎหมาย ความเชื่อ ประเพณี และคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน (3) การมีภูมิคุ้มกัน คือ คิดว่าจะมีปัญหา หรือแสดงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น เตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และวางแผน เพื่อป้องกันอันตรายหรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น ควรได้รับการพัฒนาต้องเป็นสมรรถนะที่ด้อย หรือเป็นสมรรถนะที่ผู้บริหารยังมีไม่เพียงพอต้องเป็นสมรรถนะที่พัฒนาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้จริง 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย ความรู้ ได้แก่ ความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง การแสวงหาความรู้ ศาสตร์ความรู้ คุณธรรม ได้แก่ จริยวัตรของพระพุทธเจ้า หลักคิดของพระพุทธเจ้า ขรวาสาธรรม 4 อริยสัจ 4 อปปริยธรรม 7 อิทธิบาท 4 สังคหวัตถุ 4 ความสามัคคีการฝึกกรรมฐาน จักขุมหาวิรุโ วิริยสัมปันโน

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 วัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณลักษณะสำคัญของบุคคลที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนพึงมี

เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคลตามบทบาทหน้าที่และภาระงานที่ปฏิบัติ เพื่องานเกิดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้สูงกว่ามาตรฐาน 3) เพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำบุคคลผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนมีความสามารถในการทำสิ่งใด ให้โดดเด่นกว่าคนอื่น

1.3 ประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย 100 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency) เป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคลที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนพึงมีเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย 6 สมรรถนะย่อย ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม คุณธรรมจริยธรรม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบย่อยจะมี 5 ตัวบ่งชี้ รวม 30 ตัวบ่งชี้ 2) สมรรถนะประจำสายงาน (Function competency) เป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคลตามบทบาทหน้าที่และภาระงานที่ปฏิบัติ เพื่องานเกิดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้สูงกว่ามาตรฐาน ประกอบด้วย 7 สมรรถนะย่อย ได้แก่ การวิเคราะห์สังเคราะห์ การสื่อสารจูงใจ การพัฒนาศักยภาพและบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความสามารถด้านเทคโนโลยี ความรู้ในองค์กร ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบย่อยจะมี 5 ตัวชี้วัด รวม 35 ตัวชี้วัด และ 3) สมรรถนะประจำบุคคล (Personal competency) เป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนมีความสามารถในการทำสิ่งใด ให้โดดเด่นกว่าคนอื่น ประกอบด้วย 7 สมรรถนะย่อย ได้แก่ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ การทำงานเชิงรุก การคิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การคิดเชิงกลยุทธ์ บุคลิกภาพเฉพาะ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบย่อยจะมี 5 ตัวบ่งชี้ รวม 35 ตัวชี้วัด

1.4 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบ SPDCA ประกอบด้วย 5 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ 6 วิธีการพัฒนา คือ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่ 1 ขั้น การศึกษาสภาพสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Searching: S) มีวิธีการพัฒนา 2 วิธีการ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่ 2 ขั้น การวางแผนสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Planning) มีวิธีการพัฒนาสมรรถนะ 4 วิธีการ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่ 3 ขั้นกระบวนการพัฒนา (Doing: D) การดำเนินการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการพัฒนา 6 วิธีการ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะที่ 4 ขั้น การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม (Checking: C) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและการนำสมรรถนะที่ได้รับการพัฒนาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในขั้นตอนนี้ มีวิธีการพัฒนา 3 วิธีการ ส่วนที่ 5 ขั้นการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการศึกษา (Acting: A) เพื่อนำผลที่ได้จากการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในขั้นตอนนี้มีวิธีการพัฒนา 4 วิธีการ

1.5 เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเปิดใจรับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากผู้อื่นอย่างตั้งใจ 2) ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมยอมรับถึงจุดอ่อน จุดด้อย หรือข้อบกพร่องของสมรรถนะตนเอง 3) ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความกล้าหาญที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือพัฒนาสมรรถนะตนเอง 4) ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมี

ความเพียรพยายาม ที่จะพัฒนาสมรรถนะตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 5) ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถกำลังทำอยู่จะเป็น ส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นได้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมรรถนะเป็น คุณลักษณะที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละคนจะไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม จึงต้องคำนึงถึงหลักการและเหตุผลของการพัฒนาสมรรถนะก่อนเป็นอันดับแรกเพื่อ จะให้ผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการ พัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ ของผู้บริหาร โดยยึดประโยชน์สำคัญที่จะเกิดแก่โรงเรียนภายหลังที่ผู้บริหารโรงเรียน ได้รับการพัฒนาสมรรถนะแล้ว ดังนั้น หลักการและเหตุผลของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม จึงเป็นองค์ประกอบแรกของรูปแบบสอดคล้องกับ อนันต์ พันนึก (2554) ได้ทำวิจัยการวิจัยและพัฒนา โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ความนำ ซึ่งเป็นหลักการและเหตุผลของโปรแกรม พัฒนาสมรรถนะ ส่วนที่ 2 รายละเอียดโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 3 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคสนามและ ส่วนที่ 4 แนวทาง เงื่อนไข ตัวชี้วัด ความสำเร็จในการนำโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานไปใช้

2. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม

2.1 ความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเห็นถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งมี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการและ เหตุผลสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งเป็นการชี้ให้ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้เห็นถึงความสำคัญ จำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะ 2) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งบอก ถึงสมรรถนะที่ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมทุกคนจะต้องมีและต้องได้รับการพัฒนา 3) ประเด็นการพัฒนา สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมชี้ให้เห็นองค์ประกอบของสมรรถนะผู้บริหารในการนำไปพัฒนา 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมซึ่งได้นำเสนอแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรมได้รับรู้และเข้าใจถึงกระบวนการและวิธีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้อย่างชัดเจนสามารถ นำสู่การปฏิบัติได้จริง 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งเน้นย้ำให้ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้พึงตระหนักว่าการ พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างไร ดังนั้น รูปแบบจึงมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

2.2 ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้มองเห็นถึงความชัดเจนและความ เป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยเฉพาะ องค์ประกอบด้านเงื่อนไขความสำเร็จที่เน้นย้ำให้ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้พึงตระหนักว่าการพัฒนา สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมจะประสบความสำเร็จได้ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมต้อง ยึดถือและปฏิบัติอย่างไร ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในด้านอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้แนวทางการ พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ยังมีกระบวนการและวิธีการพัฒนาสมรรถนะที่ชัดเจน เห็น ได้เป็นรูปธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้จริง ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จึงมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นริศ มหาพรหมวัน (2561) ได้ทำวิจัยรูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล

พบว่า รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล ในภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังภาพที่ 1

1. การค้นหา สมรรถนะ 1) วิเคราะห์จุดเด่น 2) วิเคราะห์จุดด้อย 3) การสำรวจความ ต้องการ	1. กำหนดแนวทาง การพัฒนา 2. กำหนดแผนการ พัฒนาศักยภาพ 1) แผนการพัฒนา 5 ปี 3. กำหนดแนวทาง และวิธีการพัฒนา แผนการพัฒนา 1 ปี 1) Workshop 2) SWOT analysis skills 3) Open mind attitude 4. กำหนดแนวทาง การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการ พัฒนา	1. การเรียนรู้ เพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 2. การเรียนรู้จาก การทำงาน 3. การฝึกอบรม/ สัมมนา/ประชุมเชิง ปฏิบัติการ 4. การศึกษาดูงาน/ การสังเกต/หรือ เรียนแบบ 5. การเรียนรู้จาก ประสบการณ์ตรง 6. การจัดทำ แผนพัฒนาตนเอง	1. ตรวจสอบผล 1) การนิเทศติดตาม 2. ประเมินผลการ ปฏิบัติงาน 3. สรุปผลการพัฒนา	1. รวบรวมข้อมูลผล การประเมิน สมรรถนะ 2. สรุปและรายงาน ผลการพัฒนา 3. กำหนดแนวทาง การปรับปรุงแก้ไข
--	---	--	---	--

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
1. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเปิดใจรับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้อง 2. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมยอมรับจุดอ่อน จุดด้อย หรือข้อบกพร่องของสมรรถนะตนเอง 3. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความกล้าหาญที่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือพัฒนาสมรรถนะตนเอง 4. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมเป็นผู้รู้ใฝ่เรียนและมีความเพียรพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการบริหาร จัดการ การศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 5. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความเชื่อมั่นให้คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นได้จริง

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สมรรถนะเป็นศักยภาพที่มีความสามารถที่โดดเด่นในการใช้คุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือคุณลักษณะอื่น ๆ ในการทำงานให้เกิดประสิทธิผลสูงกว่าคนอื่น การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ที่มีอยู่ให้สูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีหลักการสำคัญ 2 หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 วัตถุประสงค์ 3) ประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 องค์ประกอบหลัก 20 องค์ประกอบย่อย 100 ตัวบ่งชี้ 4) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบ SPDCA ประกอบด้วย 5 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะ 6 วิธีการ

พัฒนา 5) เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$)

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$)

ข้อเสนอแนะ

1. ประโยชน์ในระดับการปฏิบัติ

1.1 ผลการพัฒนาแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง และสามารถพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมซึ่งจะทำให้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และต่อเนื่องโดยมุ่งสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่เหมาะสมได้

1.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ สามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์หรือปรับใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ได้อย่างเหมาะสม

2. ประโยชน์ในระดับนโยบาย

2.1 หน่วยงานในสังกัดทั้งของมหาวิทยาลัยสงฆ์และโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ สามารถกำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

2.2 งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยท่านอื่น ๆ ทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป ซึ่งจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลายในการพัฒนาโมเดลหรือรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2664).

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ขจรศักดิ์ สิริมัย. (2554). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ข้าวฟ่าง.

นริศ มหาพรหมวัน. (2561). *รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่]. Chiang Mai Rajabhat University Intellectual Repository. <http://cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1872>

ประเวศ วะสี. (2553). *แผนชีวิตชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน*. เครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง 4 ภาค

ปริญญ ชุมนพิยา. (2558). *การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา* (พ.ศ. 2549-2558).

ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.

วิจิตร ศรีสอาน. (2550, 23 มีนาคม). *คุณธรรม 8 ประการ*. สยามรัฐ.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. ทิพย์วิสุทธิ.

- ศาลินา บุญแก้ว และนันทกาญจน์ ชินประหัชฐ์. (2557). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์การถอดบทเรียนและวิเคราะห์อัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2552). แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พุทธศักราช 2553-2562). โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2560). แผนยุทธศาสตร์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 20 ปี: ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564). โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สีปพนนท์ เกตุทัต. (2552). อนาคตของอุดมศึกษาไทย. วารสารศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2(2), 1-4.
- อนันต์ พันนึก. (2554). การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

